IV. évfolyam Celldömölk 1908 március 29. 13. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 filler.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

A földmivesnép gazdasági képzése.

A földmivelés alapját képezi minden anyagi életnek s igy közvetve a szellemi életnek is. Földmivelés nélkül nincs ipar, nincs kereskedelem, nincs irodalom és művészet. Ez a gerince az emberi létnek, mely köré az ember anyagi és szellemi produkciója sorakozik, illetve abból meriti a létfentartáshoz szükséges eszközöket.

Ebből természetesen folyik, hogy nálunk, minthogy Magyarország földmivelő állam, a nép gazdasági képzése elsőrangu feladat. A föld adja elsősorban a szükséges élelmet az állampolgárok létfentartásához, másodsorban pedig a fölösleges termények értékesitése révén ugy az állampolgárokat, mint egyedeket, valamint magát az államot, mint jogi és erkölcsi tényezőt a legjelentékenyebb jövedelmi forráshoz juttatja.

Magyarország e tekintetben szerencsésnek mondható. Mert földje nemcsak annyit terem, amennyit népe elfogyaszt, hanem majdnem kétszer annyit. Igy előáll a lehetősége annak, hogy termesztményeiből a fölöslegeset eladván, egyrészt állampolgári kötelezettségének tesz eleget, másrészt pedig kulturális haladására is áldozhat a földmivelést üző nép. Még ezelőtt néhány évtizeddel meg is tette ezt a magyar nép, anélkül, hogy e kötelezettségek teljesitése miatt zugolódott volna S erre nem is volt oka. Mert a föld jobb erőben lévén, aránylag többet termett a teljesitett munka mennyiségéhez és minőségéhez képest, kevesebb volt a kiadása, ugy adózás, munkadij és kulturális téren s igy boldog vagy legalább is nyugodtabb volt a magyar, mint ma.

Azonban az idők változtak és megváltozták a magyar földmivesnép viszonyai is. Népünk nem rendelkezvén a földmivelés okszerü üzéséhez szükséges ismeretekkel, egyidőben csak gabonát termesztett, — minthogy abból jól tudott pénzelni — az állattenyésztést és a kapásnövények termesztését háttérbe szoritotta s igy elő kellett állania annak az állapotnak, midőn a föld tápláló erejét veszitvén, kimerült. Ekkor a másik szélsőségbe esett és sok állatot tartott. Ezeket azonban nem tudta kellően takarmányozni s igy a megfelelő hozam is elmaradt. Az adó és munkadij pedig nőttön-nőtt s ha még ehhez hozzávesszük a magyarnak azt a könnyelmü természetét, hogy „sirva-vigad", megtaláljuk annak is okát, hogy kiért mentek tönkre középbirtokosaink s miért lett koldussá és földönfutóvá annyi magyar kisgazda.

A mult század halhatatlanjai már látták ezt a veszedelmet, küzdöttek is ellene, ámde megakadályozni nem tudták. Nagy Széchenyink közgazdasági eszméinek befogadására és megemésztésére még akkor nem volt elég érett a nemzet. S vajjon ki gondolt volna a közgazdaság előrehaladására az elnyomatás idejében? Hazánk fölött borus volt az ég, nagyjaink tespedésre voltak kárhoztatva s néma megadással várták a jobb idők virradatát.

Nemsokára . . .

Nemsokára jön a tavasz,
Ugyán mit hoz nékem?
Visszahozza rég elvesztett
Erőm, egészségem?
Avagy pedig belekerget
A halál karjába?
Akármennyit töprengek is,
Tudom, mindhiába.

Magas trónján a jó Isten
Éltem sorát tudja;
Nem kutatom, reá bizom,
Mit hoz éltem utja.
Mért siratnám bus életem?
Letünt ifjuságom;
Olyan vagyok, mint a levél
Őszszel, száraz ágon.

De, ha láthatnám a tavaszt
Üde szépségében,
Gyönyörködném a virágban,
Madár énekében;
Napsugaras, tiszta kék ég
Ha rám mosolyogna:
Leborulnék a zöld fübe,
S szivem ugy zokogna . . .

Szentgyörgyi Vilma.

Förgeteg.

Volt egy szép tündérlány lenn a déli tájon,
Hol oroszlán üvölt a sárga sikságon.
A föld volt az anyja, a nap volt az apja,
Mint soha leányon, annyi báj volt rajta.

Mint a drágakövek, — csillogó madárkák
Merre ment, a völgyet röpülve bejárták,
Hódolva köszöntek a pálmák, virágok,
De átok volt rajta, szemén volt az átok:
Fekete szemében a nap tüze égett,
Merre járt, rettegve bujtak el a népek.
Csak mikor hálni ment luszeres ligetbe,
Jöttek ki esténkint s dolgoztak sietve.

Sokat is kesergett ezen a tündérlány,
Könnye harmatozott virágon, babérfán;
Apja kihirdette: lányát férjhez adja,
Jött sok királyi törzs gazdag, deli sarja.
Ám, ha egy dalia a tündérre nézett,
Megverte szemével, megrontá igézet,
Az égő tüzsugár életét kilopta,
Sok epedő hősnek vala igy megholta.

Nagy gyászsiralomban volt az egész környék,
A lányt is fájdalmak szivében gyötörték.
Akkor napsugárból szőtt gyönyörü szárnyat,
Mint egy arany madár, magasra felszállott,
Aztán gyorsan röpült, föl hideg északra,
Ott egy zord férfiut trónján megpillanta,
Haja, nagy szakála, köntöse is fehér,
Az ámuló tündér előtte földre ér.

Sokáig függ szeme a zordon emberen,
S örvendező ajkán ilyen szózat terem:
„Ki vagy te, deli ősz? csoda látnom olyan
Férfi, aki rám néz, s nem esik el holtan.
Most vagyok csak boldog, hogy ilyent találtam,
Nem bánom, hogy érte ennyi utat jártam.
Száz nyelvem volna is, azt mondanám néked,
Száz szivem volna is, minddel szeretnélek."

RÁCZ GYULA
épület és butorasztalos
Celldömölk (a kőfaragóval szemben).

Elvállal mindenféle asztalos munkát s azt a legszolidabb kivitelben jutányos áron készíti Javitásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

Uj életre kelt a nemzet. Minden téren örvendetes haladást észlelünk. A nemzet néhány évtized alatt évszázadok mulasztásait pótolta. A nemzet sorsát intéző férfiak megalkotják az 1868. évi népoktatási törvényt és abban a *gazdasági irányu oktatásnak* fontos szerepet juttatnak. A Széchenyitől megrajzolt hatalmas, gazdag Magyarország körvonalai kezdtek kibontakozni, ámde *a felszabadult jobbágyság kellő értelmi tulajdonok és vezetők hiányában*, a maga részéről nem felelhetett meg azon feladatának, melynek megoldásától függött a modern ország reális gazdasági alapja.

Az egyoldalu gazdálkodás, csakhamar megboszulta magát s népünk — most már tulajdonosa lévén földjének — kezdte eladogatni földjét. Akik ezt nem tették, az uzsora karmai közé jutottak s ma kevés oly kisgazdánk van, ki nem sinylené az adósság hátrányait.

Országunk a természettől gazdagon megáldva, anyagilag hatalmas lehetne, ámde a fentiek miatt mégis szegény. Hogy ez igy van, elég egy pillantást vetnünk népünk helyzetére s az ennek nyomán fakadt gondolkozására. S ez állapotok előidézését a népoktatás gazgasági iránya sem tudta ellensulyozni. A néptanitói pálya nyomoruságos ellátása magával hozta, hogy arra mindenféle jött-ment embereket alkalmaztak és a tanultább elemek közül leginkább azokat, akik más valláson boldógulni nem tudtak. Azok a tanitók pedig, akik abban az időben képzőt végeztek, szintén nem rendelkeztek annyi képzettséggel, hogy a nép gyermekeinek meg tudták volna adni azon szükséges ismereteket, melyek természettudományi, ipari és technikai szempontból a modern gazdálkodás alapjait képezik. De ha ezeket tudták volna is nyujtani, népoktatási állapotaink nem voltak abban az időben erre nézve kedvezők.

Igy történt azután, hogy a fokozódó kiadást a nép nem tudta aránylag csekély jövedelméből fedezni, a mérleg tehát megbillent. Végre létesült az ugynevezett gazdasági ismétlőiskola. Ez lett volna azon mentsvár, mely a földmivesnép zömét megtanitván az okszerü gazdálkodás alapelveire, megbillent társadalmi életünket egészséges irányba terelje. Hogy ez nem sikerült, tudjuk. Egymagában erre elégtelen ez az intézmény, de különben is sok oly fogyatkozása van, melyek működésére bénitólag hatottak oly annyira, hogy ezideig ugyszólván semmi kézzel fogható eredményt sem tud felmutatni.

A modern nevelés ötletei.

(A jellem. — A feminizmus és az ifjuság nevelése — A közös nevelés külföldön. — Katonai kiképzés középiskoláinkban.)

(Folytatás.)

Emberemlékezet óta a férfiak — az erősebb nem — viszik a vezérszerepet. Ők intézik a föld, az emberiség sorsát. Bennük testesült meg az ember, aki dolgozik a földön, aki épit és rombol, vivmányokat teremt és gyümölcsözővé teszi a glóbust. Mellette van a nő, az asszony, hogy ki ne pusztuljon ez emberi had. Mellette van, mint a győztes hadvezér sátrában a puha tigrisbőr-pamlag. Mint a munkából hazatérő földmives házában a padka. Mint a napszámosnál az esti harangszó. Mellette van, hogy mindig buzditsa ujabb, meg ujabb alkotásokra. Ez a nő szerepe: az ölelő kar, a pihentető pamlag, az aspiráció.

Legalább eddig ez volt a nő szerepe az Élet életében. Az Ember nagyszerü tulajdonságai, a lélekben filozófiáját, az erkölcsi erők és érzések nagy nyilvánulásait mind a férfiban vizsgálta a világ. A női lélek konvencionus élettana vagy lélektana csak a hajszálvonalakkal szerkesztett árnyalatot adta a nagyszerü festményhez. Impulzusai is mind a női nem sexuális, nemi voltában gyökereztek. S amennyiben ezek az impulzusok annyira bezománcozták a férfi életét, hogy egy-egy esetben talán a fefi-lélek lényegévé, ennesztikumává lettek, akkor sem a *nő* győzött, csak a gyenge férfi szédült meg a *nőiesség* hatalmában. Ad exemplum: ha Kleopatra kissé piszébb, másképen alakul a világtörténet.

Ebben az időben is volt feminizmus, amennyire az emberi büszkeség az egyenlőség jelében jogkört kért a nők számára s nem elégedett meg a foglalkozási körrel, de ifjuság nevelése pedig annál inkább megvolt, amennyiben az emlitett női foglálkozási körnek lelkes anyagát épen az ifjuság szolgáltatta a nevelésben.

Ez volt a világ sora hosszu időn át. Egyszerre csak — hogy, hogy nem — a férfi nem kezdte elhanyagolni magát. Eltökélyesedtek élete nyilvánulásai. A férfi-lélek tompult s emócioi vizenyősek lettek. Ez az, erkölcsi visszaesés kora. A jellemek lealacsonyodtak. A stréberség hivátottságot nyert. A lelki nagyság elvesztette értékét. A köznapiság népszerüvé lett. Az ambiciót kiölte a protekció, az érett szerelmet a sarokházak árfolyama. Ezek a »ma« szimtónai.

A nyavalya annyira terjedt és olyan rohamosan, hogy mihamarább feltünést keltett. A bajt orv solni kell. S hogy ezt a parancsszót megérezte az emberiség, azzal kimutatta, miszerint nem sülyedt még annyira, hogy megmentéséről lemondjon. Két régi házi-orvost hivtak: az ifjuság nevelését és a feminizmust. A nők ugy gondolkoznak, hogy a csodás »férfi-lélek« elnyütt a sok strapában, tehát a konzervált női lelkeken van a szereplés sora. Akár megbir annyit, mint a férfiak lelke, akár nem, tény az: hogy a a dieső férfinem lejárta magát s annyit mindig tudnak produkálni a gyönge nők is, mint a mai elgyöngült férfiak. Azután meg itt van a kor szelleme, amely már mindenben a szellemesség, a tartalmak, a csinosnak, vonzónak hódol s csak belső erőket ismer, nem pedig a szervezet vad erejét.

Oh, boldogult erősebb nem! Delicta maisrum immeritus lues komane . . . Nyakadon az asszonyi népség. A legádázabb feminizmus támad minden vonalon. A nők ezt gondolják a leghelyesebb s az ő szempontjukból minden esetre a legpraktikusabb megoldásnak is.

Mire enyhülve szólt a zord férfi ennek:
»A Tél-király vagyok, téged jól ismerlek.
Vártalak is mindig, megjósoltak nékem,
Hogy a Dél tündére lesz a feleségem.«
Azután homlokon csókolta a tündért,
Ez volt az eljegyzés s bevezette tüstént
Hócsillaggal beirt kristálypalotába,
S három csókot adott kedvese ajkára.

Ez volt az esküvő. Aztán szeretkeztek
S a tündér csakhamar érze szörnyü terhet.
Meg csak hat hónapos az iszonyu magzat
S már anyja méhében nyöszörög, sir, jajgat.
Mint aki mérget szed s elálljak a görcsök,
Szegény tündérasszonyt most olyan kin gyötrött.
Mikor ideje lett, hát csak elszörnyedtek,
Mert üvöltve jött a világra a gyermek.

Hosszu hajsörényét mergesen borzolta,
[illegible]
Tündér anyja keblét tépte, marcangolta.
Apja ősz szakáját két marokra fogta.
Bömbölve rohant ki a havas vidékre,
Hegy-völgyön száguldott szilajon, kedvére.
Apja utána ment. Bajjal, de megfogta,
Magas hegyhez vitte sörényénél fogva.

Csupa jég volt kivül, csupa kő volt belül
Tizenharom ajtós folyosó legbelül.
Mindegyik vasajtón tizenharom lakat,
Innen nyilt egy börtön, a szörnyü hegy alatt.
Ide csukta fiát, kegyetlenül már most,
Hiába kérte az a fehér szakálast,
Nagy erős lánccal is előbb megkötözte,
Rengett haragjától a hegy sötét öble.

De néha megszánja fiát a Tél király
S az vig kacagással börtönéből kiszáll,
Elfut háborogva, a ködös tengerre,
(Hajós, ha teheti, révbe fut szörnyedve)
Sivalkodva gyüjt ott párakat, fellhőket,
Hóval, nagy hideggel, jól megszedi őket.
Daruhát felhőkkel száll akkor magasra,
Sörényes tulkait maga előtt hajtja.

Sir, kacag merre jár, üvölt, ordit bömböl,
Kéményen besóhajt, ablakon dörömböl.
Nyögve, búgva rázza az erdők üstökét,
[illegible]
Meggyötri az utast, hogy fulladoz szegény.
Az orra virágos, hideg könny ül szemén.
Mikor betemette hóval a völgyeket,
Visszazug atyjához az iszonyu gyerek.

Gergyesi Ferencz.

A férfinem pozicióját védi. Uj, erős német akar nevelni. Uj, erős férfi-generaciót. A nevelés kérdése annál inkább szükség-kérdés, mert a nagy erővel fellobbant feminizmus a nevelés elhanyagolását disponálja.

Ime a helyzet.

S most egy-egy pontban érinteni fogom a külföldi s a Magyarország magatartását. Egy-egy pontban fogom érinteni a feminizmus élőmunkálatait s az ifjuság nevelésének modern ötletét.

(Folyt. köv)

HIREK.

Áthelyezés. A máv. igazgatósága *Dénes Zsigmond* fütőházfőnököt Budapestre helyezte át és helyébe Apáti Ignác cameralmoravicai fütőházfőnököt osztotta be ugyanily minőségben. Dénes áthelyezése a fütőház mozdonyvezetői karát fájólag érinti, mert egyike volt ama kevés főnököknek, a kiket rendszeretet, pontos kötelességérzet és lojális alattvalói iránt mindenkor tanusitott elfogulatlan, részrehajlatlan jóakarat vezérelt.

Laszberg Rudolf gróf, aki Győr vármegyének és Győr városának hosszu időn át volt főispánja, kedden meghalt Budapesten. Valamikor igen népszerü ember volt a szegény, de szeretetreméltó főispán. De a nemzeti ellenállás korában szomoru szerepet vállalt magára. Csendben, elfeledve halt meg Budapesten, honnan Győrbe szállitották s a családi kriptában helyezték örök nyugalomra.

A szombathelyi uj szinház tervei már elkészültek. A minden izében modern épület kerek 300,000 koronába fog kerülni. A tervek müvészi és praktikus szempontból való felülvizsgálására három szinigazgatói kért föl a város, köztük *Szalkay* Lajost.

Hegváltó-halál. A héten hunyt el özv. Bakonyi Józsefné 93 éves édesanyja. A 16 év óta gyengeségben ágyában fekvő matrónára nézve a halál csakugyan megváltás volt, mert lelke odaköltözött, ahol örök a tavasz és örök az ifjuság.

Pártalakulás. Ma délután 5 órakor tartja a helybeli 48-as függetlenségi párt megalakuló gyülését a Bálint-féle Zöldfa-vendéglőben. A gyülést ugyanott este 8 órakor bankett követi. A kibocsátott aláirási ivek tanusága szerint a gyülés igen látogatottnak igérkezik.

Kérvény a királyhoz. Klednik Ferenc, aki a kemenesaljai közkórházban hosszabb ideig ápoltatott, segély iránti kérvényt nyujtott be a királyhoz, ecsetelvén benne nyomoruságos helyzetét. Klednik addig csak remélt, mig kérvénye elintézést nyert, de a kabinet leirata most már reményétől is megfosztótta, mert ez arról szól, hogy mucsen alamizsna. Ha már szegénynek nincs betevő falatja, kár volt az elintézéssel sietni, hadd remélt volna tovább is, hisz a remény *táplál*.

Vasutaskör. Értesülésünk szerint a vasutasok szövetsége kört létesit, mely célra Szabó Józsefnek a vasuti utcában levő házát akarják kibérelni. A terv és szándék igen egészséges, de félő, hogy a részvétlenség kóros állapotok előidézője lesz.

Szabadság. Belső József Kemenesmagasi körjegyző egészségének helyreállitása céljából április hó 4-től május 3-ig szabadságot nyert. Távollétében Sülczhe Károly segédjegyző fogja helyettesiteni.

Adomány. A mai önző, materiális világban is akad nemesszivü emberbarát, a kit nem csupán az amor habendi, hanem a jótekonyság is vezérel. Az altruizmusnak ilyen dicséretreméltó megnyilatkozása ezuttal *Eörssy Kálmán* mosonkörtvélyesi állomásfőnök, a ki 400 kötetes könyvtárat adományozott a vasutas szövetség celldömölki kerületének. Ez a jótékony adomány mint értesülünk, csak részleges, mert a nemes philantrop kitüzött céljául jekinti e könyvtárnak folytonos gyarapitását ujabb és ujabb adományok által. A vasutasok ez adományért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak a joszivü emberbarátnak, melyről őt diszes hálairatban értesitették.

Közgyülés. A celldömölki kath. legényegylet f. évi márczius hó 29-én tartja évi rendes közgyülését a celldömölki róm. kath. elemi iskola helyiségében d. u. 4 órakor, melyre a t. pártoló tagtárs urakat tisztelettel meghivja — az elnökség.

A korcsmák ellen. Érdekes körrendele erkezett Vasvármegye közönségéhez. A körrendeletben a belügyminiszter felhivja az ország összes törvényhatóságait, hogy a nép körében egyre terjedő iszákosság ellen a leghatározottabb eszközökkel lépjenek fel és saját hatáskörükben is léptessék életbe mindama rendszabályokat, amelyek az iszákosság terjedésének gátot vethetnek. Felhivja a miniszter a törvényhatóságot, hogy különösen a korcsmák ellen lépjenek fel szigorubb eszközökkel és lehetőleg léptessék életbe a vasárnapi munkaszünetet a korcsmákra nézve is.

Felrobbant puskapor. Pénteken délt után 4 kőfejtő a somlyói hegyen egy nagy darab sziklát akart szétrobbantani, ezért a megszokott módon puskaport tömtek bele. A meggyujtást Samu Jánosra bizták, ki állitólag ért hozzá. Ez alkalommal pórul járt, mert rossz kanócot alkalmazott, amely előbb robbant fel, mint ő menekülhetett volna, igy a szegény a kővel együtt a levegőbe repült s sulyos sérülésekkel, eszméletlen állapotban a faluba kellett szállitani.

A Szőke-család ügye. Megemlékeztünk róla, hogy Ságon Szőke János és családja a birtokbahelyezés végrehajtására kiküldött hatósági közegeknek ellenszegültek, mely alkalommal a csendőrségi fegyverektől sérüléseket szenvédtek, melyen felül a törvényszék őket fogságra is itélte, Szőkéék ez itéletet megfellebbezték s ez ügy most a királyi itélő tábla előtt fekszik.

Korcsmában. — Be vagy rugva?
— Nem én! Hát te?
— Én se!
— Hát akkor mi a csudának menjünk már haza? (»Deres«).

Gazdátlan tehén. A Gyömörő községhez tartozó Csigi pusztán egy bitangságban levő tehén találtatott. Igazolt tulajdonosa Gyömörő község biróságánál átveheti.

Alapszabály kiegészités. Az egyházaskeszői ifjusági egyesület felterjesztett alapszabályait a belügyminiszter kiegészités végett visszaküldte.

Nősülés miniszteri engedélylyel. A belügyminiszter Csizmadia Dániel kiskoru simonyi lakosnak nősülésre engedélyt adott.

Statisztika. A föld kerekségén állitólag 3642 felé vallást hisznek. Minden percben meghal egy ember, sokszor több is, mivel évenként negyven milliónál több ember hagyja el a sok bajjal fenyegető és kevés boldogságot nyujtó földi életet. Az ember életkora átlag 33 év. Száz évet csak minden százezer ember közül egy él. Különös, hogy általában legrövidebb ideig él az orvos, legtovább a — pap. Mint minden statisztika, bizonyára ez is sántit.

Burgonya irón. A legjobb fajta irón fáját a cédrusfa szolgáltatja. Azonban a növekvő nagy fogyasztás miatt a cédrusfa mindinkább drágul és még igy is nehezen szerezhető be. Régen keresnek már a szakértők ceruzakészitésre alkalmas anyagot, mely a cédrust pótolja, de még ezideig minden kisérletezés hiába valónak bizonyult. Egyszer már papirból való irónfoglalat jött divatba, de ez is letünt. Ujabban Németországban egy társaság alakult, a mely az irón fahüvelyét burgonyából való tömör anyaggal helyettesiti. Szakértők állitása szerint a találmány kifogástalan, tökéletes, miért is nagy számban készülnek burgonya foglalatu ceruzák. Az uj ceruza a réginél valamivel nehezebb, de könyebben faragható és előállitása olcsóbb.

Járvány. Simonyiban difteritisz uralkodik, több megbetegedés történt.

A kártékony hernyók, valamint a vértetü és darazsak irtását a főbiró elrendelte. Az irtást nem teljesitőket az 1894. évi XII. tc. 52 §-a alapján 100 koronáig terjedő pénzbirsággal illetik.

48 millió tüzkár. Ilyen horribilis összegü értéket hamvasztott el a tüz az elmult évben Magyarországon. Arányra nézve ez a nagy pusztitás 4 millióval több az 1906. évinél és 7 millióval magasabb az utolsó 10 év átlagánál. A mult december havában 727 községben 893 tüzeset fordult elő és 1217 károsult 1,281.280 K kárt szenvedett. Ez összeggel együtt a mult esztendő összes tüzkára 48,859000 K-t ért el. A tüzesetek összes száma 16.359 volt. Ebből látjuk, hogy egy-egy tüzesetre átlag 300 K kár esik.

Satampay Énekek és Imák könyvének XIII-ik kiadása 54 ujdonsággal bővitve jelent meg az ifjuság, a nép, a kántorok és a főt. papság legpraktikusabb kézikönyve ez. Olcsóság tekintetében egyedül áll. 256 oldallal, csinos kemény kötésben 30 fillér, diszes vászonban 50 fill. Tizre egy ingyen jár, uj 24 oldalas kotta is ingyen. Kapható a szerzőnél Köbölkuton, Esztergom megyében.

Husvéti tojások legnagyobb választékban megérkeztek Szvoboda csemege kereskedésébe.

CSARNOK

Bün és bünhődés.

(Elbeszélés).

Irta: **Bévárdy Gyula.**

(Folytat s és vége.)

— Nem törődöm a pénzzel — szóit megszégyenülten, kétségbeesve Sédeyné. Ferenc! Ne dobjon el magától, bocsásson meg nekem.

— Ne izgassa magát Margit! Mindkettőnkre nézve jobb lesz e megoldás. Romba dült boldogságot nem lehet újra felépíteni. Nincs az a művész, aki az elszakadt és újra összeesomozott hegedű huron tiszta hangot tudna adni. Hamis, fátyolozott lesz a hang mindig. Maradjunk meg tehát a válás mellett. Csak egyre akarom még kérni. Tudassa velem, mikor érez magában elengendő erőt, hogy falura mehessünk.

— Tehát sorsom felett intézkedett — szólt megadással a nő — majd könnyes szemekkel halkan mondta — ? — belenyugszom. Tudom, amit tesz, jól van téve.

Sédey szánakozva tekintett rea. Hiába! Nagyon szerette a nőt. De hidegnek erősnek kellett lennie, bár tagadhatatlan jól esett szívének neje megalázkodása.

Elhagyta a szobát s lassan léptei hangját elnyelte csakhamar a távolság.

Egyedül maradt Sédeyné. Visszahanyatlott ágyába. Gondolatai a közelmult eseményeivel foglalkoztak. Eszébe jutott Adorjánházy Csend volt körülötte, de ő mégis vádoló, panaszos hangot vélt hallani. Majd meg mintha elfojtott sóhajtás szólt volna felé: Margit! Én meghalok! — Felült ágyában. Riadtan hallgatódzott. Úgy tűnt fel egyszerre előtte, mintha szemei előtt egy vércsepp hullott volna le. Ijedten ugrott ki ágyából. Mint a félőrült kapkodta magára ruháit, s mint üldözött rohant ki a szobából, át egyenest férje lakosztályába. Ott férje elé rogyott, átkulcsolta térdeit és szinte vadul kiáltotta:

— Ments meg lelkiismeretem kínzásaitól. Nézd itt van most is. Hullik a vére, jaj! Reá a ruhámra! Ments meg! — Sikoltá — itt van már . . .

Villámgyorsan ugrott fel, az ablakhoz rohant, alig egy pillanat alatt kitárta és ha férje fel nem ocsudik meglepetéséből, és hozzá nem szalad, meg nem ragadja, levetette volna magát az emeletről.

Így is heves volt a küzdelem . . . Rövid ideig tartott. Sédeynének egyszerre lehanyatlottak karjai, szemei merően tekintettek . . . nem tudott többet magáról, elájult.

Férje úgy vitte be lakosztályába, mint kis gyermeket.

Sédeyék harmadnap elhagyták a fővárost. Vidékre költöztek.

Az öreg Jánost vittek csak magukkal. Az tőlük nem akart sehogysem elszakadni. Egyszerű eszével így fejezte ki magát pár év mulva:

— Már megbocsásson nagyságos asszonyom, láttam a nagyságos urat, mikor szenvedett, meg akartam érni azt az időt is, amikor boldog lesz.

És a nagyságos asszony oly bánatosan mosolyog a hű öreg cseléd szavaira.

Nem az öreg kocsisnak, de saját magának adja meg a feleletet.

— Vajjon lehet-e ott boldogságot beszélni, ahol eljátszottad a becsülést, a bizalmat, ahol szántelenül a mult tolakodik előtérbe minden nagy bűnével, vétkével?

De az emberek nem tudnak mindent. Mindenki egy-egy színész e világon: mást mutat, mást ad tudtul, de a titkát mélyen elrejti.

XII.

Zárszó.

Adorjánházy sokáig feküdt élet halál között. Végre megmentették az életnek. De milyen életnek.

Adorjánházy árnyéka lett önmagának. Melle beesett. A légkisebb szellő fuvalmára ágyba kellett ülnie. Felesége ápolta őt. Hűséges, türelmes ápolója volt. Soha panaszra nem nyitotta ajkát. Sok szenvedéseért karpótolta kis fia. Annak gügyögése feledtette vele a nagy tragédiát, amelyen keresztül ment. Férje is vig lett néha-néha, ha a kis fiával játszodozhatott.

Mindig ritkábban történt az. A kór egyre erősebben rombolta szervezetét . . . arcára már kiültek a rozsak . . . éjjelei már a száraz köhögésben telnek el és ő mégis görcsösen ragaszkodott az élethez. Egyik híres orvostól a másikhoz vándorolt . . . igy húzta vonta életét mig jó ideig s dehogy gondolt volna arra, hogy e lassu haldoklás, életének ez az erőszakos meghosszabbitása tulajdonképpen nem egyébb, mint vezeklés az elkövetett nagy bűnért: dehogy gondolt volna arra, hogy az ő élete tanubizonysága annak a nagy igazságnak, hogy:

— Ha szenvedni kell, a férfinek meg kell szenvednie a nő bűnéért.

Apró jelenetek.

Gombóczék nyaralni készülnek.

Dr. Gombócz Dezső, ügyvéd
Kamilla, a felesége.

Szinhely: Gombóczék szalonja.

Kamilla: Közeleg a nyár — vajjon hova megyünk az idén üdülni?

Dezső: Hova mennénk? — hát a vadregényes Tátrába!

Kamilla: (kelletlenül pittyegetve) A Tátrába?

Dezső: Micsoda — talán Önnek nem is tetszik?

Kamilla: Bizony nem . . . és én oda nem is megyek!

Dezső: Úgy? . . . hát ha szabad kérdeznem hova?

Kamilla: Reichenhallba — Semmeringre vagy akárhova — de oda nem!

Dezső: (csodálkozva) Ah! tehát ön külföldre szándékozik?

Kamilla: Úgy van — csak ott lehet jól mulatni, csak ott van kényelem s igazi élet!

Dezső: (jóizüen nevet) Hahaha! Ki kell önt kacagnom — óriási tévedésben leledzik, édesem. Mindezt megtalálja itthon, mindent amit szeme-szája megkiván, ezért nem kell külföldre menni. És a levegő, az a felséges, balzsamos levegő, ami a Tátrában van, sem Reichenhallban, sem Semmeringen, sem máshol a világon nincsen!

Kamilla: S mindennek daczára sem megyek a Tátrába!

Dezső: (kétkedőleg) Talán valami más oka van ennek a makacskodásnak?

Kamilla: Semmi más . . . de Földváry bárók, Kakasék, Szentesiek mind külföldre mennek!

Dezső: (csodálkozással) Ah!? — most értem tehát az ifju Földváry báró kedvéért mindez. Nemde megigérette önnel, hogy velük tart? No hát kedves kis feleségem éj! azt mondom magának, hogy sehova se megyünk (ujságot kezd olvasni).

Kamilla: (kétségbe esve a helyzet felett, egy kis ideig gondolkodik) Dezső!?

Dezső: Nos?

Kamilla: Meggondoltam a dolgot, menjünk tehát az idén a Tátrába, de igérje meg, hogy jövőre én választhatom ki a fürdőhelyet.

Dezső: (egy darabig gondolkodik) Jó, hát nem bánom! . . .

Kiss Gyula.

Levél.

El-elmerengve álomkódós este
— Kis Anucim — gondolsz-e néha rám?
Szivedbe zárva vággyal, féltve rejtsz-e,
Vagy elfelejtettél már rég talán?
Szellő suhanva sóhajtásom sugja,
Mig el nem szunnyad forró ajkadon;
Ég-kék szemed édes álomra hunyva
Gondolj reám is drága angyalom!

Ne higyj a Sátán csábító szavának,
— Kis Anucim — maradj te az enyém!
Erős légy, mert aztán késő a bánat,
És elvesztünk egymásnak: te meg én . . .
Ne menj mohón hát a mérgezett méznek,
Ha csábít tán a csalfa alkalom:
Azért vigyázz, ha jól szemedbe néznek:
Vigyázz szivedre édes angyalom! . . .

S most Isten véled, amig látlak ujra!
— Kis Anucim — mostan Isten veled!
Mig nemsokára egymáshoz simulva
Kezemben ismét megremeg kezed;
Mig sugva, bugva csöndes, nyári este
Elringat ujra ölelő karom,
S ajkad ajkadon pihenőt keresve
Csókot fakaszt majd, drága angyalom!

Zoltán István.

Nyultenyésztők figyelmébe. Belga fajnyulak, 5 hónaposak, tenyésztésre óriásvoltuknál igen alkalmasak, darabonként 4 koronáért kaphatók. Érdeklődőknek czimmel készséggel szolgál kiadóalhivatunk.

Az alsóságí róm. kath. iskolaszék

iskoláját emeletre véve, azt 2 tanteremmel, 1 tanitói lakással kibőviti és a felmerülő

kőmüves, ács, asztalos, cserepes és bádogos munkákra árlejtést hirdet.

A zárt ajánlatok **április hó 12-ig** az iskolaszéki elnökhöz adandók be. A tervek és költségvetés a plebánosnál és a főtanitónál betekinthetők.

PÁLINKÁS GÉZA
esp.-plebános, isk.-sz. elnök.

Cimbalmot

ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a m. kir. zene-akadémia házi hangszer készítőjétől árjegyzéket nem hozatott.

BUDAPESTRŐL, Király-utca 50. Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

Eladó házhelyek!

Celldömölkön, a vasuti átjáró mellett levő, földemet, mely $2^1/_2$ hold, úgy egészben, mint egyes házhelyeknek azonnal, **kedvező fizetési feltételek mellett eladom.**

Bővebb értesítés nyerhető

id. Hubert Sámuelnél

Sági-utca.

Nagy mellékkereset

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vidéki ügynököknek, kik sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával kívának foglalkozni.

Általános Bank részv.-társ.

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 39. sz

Gyerekek, menjetek haza!

A mama odaadja köpenyteket és azonkívül mindnyájatoknak öt Fay-féle valódi Sodener Minerál-pasztillát, mert fel vagytok hevülve a játéktól és Sodener nélkül meghültök. Tini máris köhög, mert tegnap elfelejtette az iskolába vele vinni a Sodenert. A Fay-féle valódi Sodener a gyermeki szervezet jótevője. A Fay-féle Sodener ára dobozonkint 1·25 K és kapható minden gy-szertárban és drogériában

Főügynökség **Magyarország és ausztriára: W. Th. Guntzert, Wien IV.,** Grosse Neugasse 27.

Szőlőojtványok

hiányok pótlására 2 éves, dús gyökérrel, zöldojtással készítve ezre 100 frt. — Telepítésre gyökeres zöldojtvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldojtvány ezre 45 frt.

Fásojtványok

gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 frt. Mind Ripária-portálisra ojtva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezérjó, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mizkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti, Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Ripária-portális I. o. 8 frt, sima Ripária-portális II. oszt. 3 frt, gyökeres Ripária-portális I. oszt. 16 frt, gyökeres Ripária-portális II. oszt. 10 frt, gyökeres 2 éves gyökerű 13 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 4 frt a fenti fajokból. Ojtványaimért teljes ielelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzét visszaadom. Előlegül az ár $^1/_4$ részét kérem beküldeni. **Hegyi bor** fehér 50 K, siller 50 K, vörös 60 K.

Székely I. József

GYÖNGYÖS (Heves m.) **Szt. Urbán-templom.**

Tévedés,

ha valaki azt mondja, hogy jobb kávét, vagy pedig olcsóbban tud kávét szállítani, mint

Fratelli Deisinger

fiumei cég

BUDAPESTEN

a királyi bérpalotában.

Hirdetmény.

A Nagyméltóságu Földmivelésügyi Minisztérium 60900/1896. számu szokványrendelete szerint válogatott első osztályu sima és gyökeres **Ripária-Portalis, Rupestris-Monticóla és Vitis-solonis** amerikai vadvessző, válamint ugyanily alanyokra nemesitett, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faju

gyökeres

fásoltványok

kerülnek nálunk ez évben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége

TAPOLCA, (a Balaton mellett).

UGRON GÁBOR lapvezér.

MAGYAR NEMZET

a legolcsóbb, függetlenségi 48-as napilap.

Cikkeit irják: **Ugron Gábor, Ábrányi Emil, Dr. Halász Lajos** orszgy. képviselő

Szerkeszti: **Lándor Tivadar.**

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre	16 K	Negyedévre	4 K
Félévre	8 »	Egy hóra	1·40 »

Egyes szám ára 2 krajcár.

Megrendelhető: **Budapest, VII., Miksa-utca 8. minden postahivatalnál és lapelárusitónál.**

Nietőtt személy- vagy jelzálog **Pénzkölcönt** bárhova fordulna, kérjen **díjmentesen tájékoztatót Meller L. Egyed** cégtől **Budapest** IX., Lónyai-u. 7. sz. Telefon-Interurban 46—31.

Pénzkölcsön!

20,000,000 korona, áll rendelkezésre 1600 koronán felüli törzsfizetéssel biró **köztisztviselőknek, katonatiszteknek és napidijasoknak** kötelezvényre. **Váltó nem kell!** Megkeresésnél közlendő: életkor, törzsfizetés és szolgálati idő.

Jelzálog kölcsön:

földekre és jó helyen fekvő értékes bárhánokra, $4^0/_0$-os 10—60 évig terjedő törlesztésre. Jutalék utólagos. Válaszbélyeg.

Országos Hitel és kölcsönző vállalat

BUDAPEST, VI., Izabella-utca 67.

Telefon: 101—28.

10,000 db. készlet. | **Szegfü es Rózsa.** | **10,000 db készlet.**

SKORKA JÁNOS rózsa- és szegfü-telep tulajdonos ajánl direkt külországokból beszerzett **óriás virágu Rem. szegfüket** és nyakba nemesitett **bokorrózsákat.** E nagy készlet miatt egy ideig 30 százalékot engedélyezek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Több dijjal kitüntetett, **nagy virágkötészetemben** mindenféle **csokrok, koszoruk** mélyen leszállitott árakon készittetnek. — **Tenyésztő** telepemről vágott **virágjaimat** és begyökeresedett cserepekben nyiló **rózsákat szegfüket, jácintokat** stb. a legolcsóbb napi árakon szállitom.

Sok nemes faju **szegfümagvaimról** szóló név-, árlappal készséggel szolgálok.

Skorka János

5 hold rózsa- és szegfü-telepe, B.-SZARVASON.

Mótorvevők figyelmébe!!

Herkules-mótorvállalat Budapest,
V., Váci-ut 30.

Ajánlja úgy cséplési, mint malomüzemre kitünően alkalmas, legegyszerűb benzinlokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor **üzemben megtekinthetők.**

Teljes jótállás kifogástalan üzemért!!

: : **Üzemzavarok kizárva!** : :
Bámulatos egyszerű szerkezet!
Rendkívüli csekély benzinfogyasztás!!!
13—14 éves fiu is kezelheti!
Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
200 drb. elismerő level Magyarországon üzemben levő motorokról!

AKI az ÜSTÖKÖS-re 1 évre 12 K-val most előfizet

ingyen kapja

az »Üstökös« 1907. évi teljes beköttött évfolyamát.
(600 oldal kép, élc, tárca stb.)
Az ujév óta megjelent számokat ingyen utána küldjük.

AZ
„ÜSTÖKÖS"
kiadóhivatala
BPEST, V., Szabadság-tér 11.

Ügynökök felvétetnek.

Értékpapirok részletfizetésre.

Osztálysorsjegyek.

37 havi 12 koronás részlet.

20 huzás

37 havi 12 koronás részlet.

van eventa a következő 7 darab eredeti sorsjegyre:
1 drb. Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegy
1 „ Konvertált Jelzálog
1 „ Olasz vörös kereszt
1 „ Bazilika
1 „ Jósziv
2 „ Erzsébet-szanatorium.

Évi nyeremény:
4,500,000 korona.

Fenti sorsjegyeket eladjuk **37 havi 12 koronás** részletfizetésre. Egy részletnek, vagyis 12 koronának postautalványon hozzánk való beküldése után azonnal megküldjük a sorozatot és számokat tartalmazó részletiveket **azonnali játékjoggal,** mely szerint az összes nyeremények a vevőt illetik. A teljes befizetés befejezésével ezen értékpapirok a **vevő korlátlan birtokába mennek át,** aki azokra még 32—70 évig játszik, mely idő alatt minden sorsjegy nyer. A további befizetésekhez portómegtakaritás céljából postatakarékpénztári befizetési lapokat küldünk.

37 havi 12 koronás részlet.

Keresk. Bank és Váltóüzlet
PAPA.

37 havi 12 koronás részlet.

Dollárok beváltása.

Családi takarékperselyek.

Ügynökök felvétetnek.

NAGYBANI KÁVÉBEHOZATAL TRIESZT!

SZVOBODA csemege különlegességek és füszeráru-csarnoka a „fekete kutyá"-hoz

CELLDÖMÖLKÖN, Kossuth Lajos-utcában van.

Megérkeztek mindennemü konyha-, kerti- és virágmagvak.

Béres Sándor

uri és női cipész

CELLDÖMÖLK, Kossut-u., kőfaragóval szemben.

Készit a mai kor igényeinek teljesen megfelelő férfi-, női- és gyermekcipőket jó anyagból, mérsékelt áron.

Vadász- és lovagló-csizmákat, továbbá fájós lábakra special cipőket.

Javitások pontosan és jótányos áron azonnal eszközöltetnek. — Mindennemü cipőtisztitó szerek legjutányosabb árakon!

Nyomatott Einkgreve N. könyvnyomdájában Celldömölk.